

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SZKOLNICTWO ZAWODOWE SZANSE I ZAGROŻENIA -PRZEZ PRYZMAT PRZEDSIĘBIORCÓW - RZEMIEŚLNIKÓW

Konferencja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

USTAWA O RZEMIOŚLE

- Osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193 oraz z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679 i Nr 102, poz. 1115) mogą prowadzić tę działalność, z zachowaniem warunków określonych w niniejszej ustawie. Działalność takich osób zaliczana jest do rzemiosła.
- Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez osobę fizyczną, z udziałem kwalifikowanej pracy własnej, w imieniu własnym tej osoby i na jej rachunek, przy zatrudnieniu do 50 pracowników - zwaną dalej rzemieślnikiem.
- Rzemiosłem jest również zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez wspólników spółki cywilnej osób fizycznych, z udziałem kwalifikowanej pracy własnej, w imieniu własnym tych wspólników i na ich rachunek, zatrudniających do 50 pracowników.

Do rzemiosła nie zalicza się działalności:

- handlowej,
- gastronomicznej,
- transportowej,
- usług hotelarskich,
- usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów,
- usług leczniczych,
- działalności wytwórczej i usługowej artystów plastyków,
- działalności wytwórczej i usługowej fotografików.

Jakość kształcenia zawodowego i późniejsza możliwość zatrudnienia po ukończeniu edukacji w szkołach zawodowych opiera się na trzech podstawach:

- **dobrym przygotowaniu teoretycznym, które pozwala na zdobywanie różnych zawodów szeroko profilowanych;**
- **dobrym przygotowaniu praktycznym do efektywnego wykonywania określonych prac i zajęć;**
- **dobrym przygotowaniu społecznym, co daje możliwości poznania stosunków panujących w przedsiębiorstwie, organizacji pracy i hierarchii ustalonej w zakładzie.**

Trzyletnia nauka w zasadniczej szkole zawodowej we wszystkich zawodach i jej przesłanki:

- + obniżenie wieku obowiązku szkolnego do 6-ego roku życia.
Utrzymanie kształcenia w zasadniczej szkole zawodowej w cyklu 2-letnim w takich zawodach, jak lakiernik samochodowy, blacharz czy sprzedawca, prowadziłoby w większości do sytuacji, gdzie szkołę opuszczałby siedemnastolatek. Byłoby to sprzeczne z art. 70 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym nauka jest obowiązkowa do 18-ego roku życia.
- + nowa klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego, która opiera się na definicji zawodu jako zbioru kwalifikacji zawodowych, z których każda obejmuje określony zasób wiedzy, umiejętności i postaw, przyczyni się do zmniejszenia liczby zawodów poprzez ich scalanie i łączenie. Zawody, w których obecnie kształcenie odbywa się w cyklu 2-letnim, zostaną zintegrowane w ramach zawodów o 3-letnim cyklu kształcenia.

Trzyletnia nauka w zasadniczej szkole zawodowej we wszystkich zawodach i jej przesłanki cd.

- + z perspektywy przedsiębiorców- rzemieślników powinno to pozwolić na wydłużenie cennego czasu na praktyczną naukę zawodu, zdobywania umiejętności i odpowiedniego przygotowywania do realiów rynku pracy.

Organizacją kształcenia w zasadniczych szkołach zawodowych

- zbyt mała ilość godzin przeznaczonych na praktyczną naukę zawodu (szczególne zastrzeżenia ze strony małych przedsiębiorstw usługowych, zrzeszonych w organizacjach rzemieślniczych i działają na rynku lokalnym). Z perspektywy mistrzów szkolących praktyczna nauka zawodu powinna stanowić minimum 60 % wszystkich godzin przeznaczonych na naukę w szkole zawodowej;
- decyzje o rozkładzie godzin kształcenia ogólnego i zawodowego pozostawia się wyłącznie dyrektorom szkół, bez jakiegokolwiek udziału i wpływu przedsiębiorców-rzemieślników odpowiedzialnych bezpośrednio za naukę zawodu;
- marginalizacja roli pracodawców w systemie nauczania, która niesie za sobą ogromne obawy co do dalszego kształcenia zawodowego na odpowiednio wysokim poziomie;
- znikome niespełna w 20% funkcjonowanie systemu dualnego w szkolnictwie zawodowym (może ulec to niekorzystnej zmianie, w związku z sukcesywną likwidacją szkół zawodowych) .

Problemy na linii szkoła-pracodawca i konsekwencje tych utrudnień:

- przeszkody prawno-legislacyjne;
- brak zachęt dla przedsiębiorców-rzemieślników;
- problemy z samymi pracownikami młodocianymi;
- brakiem kontaktu i zainteresowania ze strony szkół.

Możliwości ograniczania utrudnień:

- wprowadzenie systemu dualnego inaczej mówiąc przemennego, tj. organizacji „50 na 50” tzn. tydzień w szkole tydzień na stanowisku pracy., (sprawdzony i dominujący w państwach: Niemcy, Austria czy Holandia);
- nierozzerwalne powiązanie przyszłej szkoły zawodowej z zakładem pracy, zdając sobie sprawę z tego, że zawodu nie można nauczyć się w szkolnej ławce.

Doradztwo edukacyjno-zawodowe

- + poprawa jakości i skuteczności doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- + ścieżka kariery młodych ludzi ukierunkowywana w odpowiedni i fachowy sposób już na starcie;
- + dostosowanie się do panujących warunków na rynku pracy;
- + nieprzypadkowy wybór dalszej drogi zawodowej;
- + możliwości zaangażowania w poznawanie i kontrolowanie rynku pracy;
- + stała współpraca z instytucjami rynku pracy.

Wprowadzanie nowych zawodów do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego

- podział zawodów na kwalifikacje- doprowadzenie do podniesienia jakości kształcenia oraz zbliżenia go do realiów rynku pracy;
- uelastycznienie całego procesu kształcenia na poziomie zawodowym i dostosowania go do indywidualnych potrzeb i możliwości uczących się oraz szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby gospodarki;
- „wymuszenie” szybkiej reakcji stowarzyszeń zawodowych, samorządów gospodarczych oraz innych organizacji gospodarczych na zmiany na rynku pracy i zapotrzebowania na fachowców;

Wprowadzanie nowych zawodów do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego cd.

- czynny wpływ na zmiany ze strony przedsiębiorców-rzemieślników, wysuwających swoje postulaty za pośrednictwem właściwych ministrów;
- pewna gwarancja na uwzględnianie potrzeb rynku pracy z punktu widzenia pracodawcy (wniosek o wpis będzie musiał być odpowiednio uzasadniony , wskazując na potrzebę kształcenia w tym a nie w innym zawodzie);
- uproszczona procedura wykreślenia z klasyfikacji (na podstawie wniosków właściwych ministrów opiniowanych nieuzasadnionym dalszym kształceniem w tym zawodzie).

Ukończenie szkoły zawodowej a kwalifikacje zawodowe.

- + zasada: świadectwo ukończenia szkoły zawodowej określa jedynie poziom wykształcenia, natomiast kwalifikacje zawodowe daje dopiero złożony pozytywnie egzamin potwierdzający kwalifikacje;
- + przejaw synchronizacji trzech podstaw edukacji: dobrego przygotowania teoretycznego, praktycznego i społecznego;
- + pozytywnie odczuwana potrzeba młodocianego do zakończenia edukacji na wszystkich jej płaszczyznach;
- unormowania prawne regulujące kwestie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych dla przedsiębiorców-rzemieślników.

System kształcenia oparty o programy modułowe

- kształcenie modułowe stawia raczej uczniom wymagania a nie ich uczy;
- sprawdzić się może w dużych przedsiębiorstwach, gdzie pewne czynności wykonuje się taśmowo;
- w początkowym kształceniu w zawodzie system ten może przyczynić się tylko do jeszcze większego odsunięcia od nauki samych pracodawców-rzemieślników ;
- negatywny wpływ na przygotowanie absolwentów szkół do wykonywania określonego zawodu;
- bardzo kosztowny i dużo droższy niż przedmiotowy system (wymaga od szkół odpowiednio przygotowanej kadry i właściwego zaplecza technicznego);

System kształcenia oparty o programy modułowe cd.

- + korzystny na etapie kształcenia ustawicznego, mającego charakter uzupełniający i poszerzający wiedzę oraz umiejętności wcześniej zdobyte;
- + sprawdzający się w sytuacjach, np. przekwalifikowywania pracowników dorosłych, jako odpowiedź na szybkie ewaluacje rynku pracy.

Egzaminy cząstkowe

- + szansa dla osób niepełnosprawnych - stworzyłoby to także większe aniżeli dotychczas możliwości, gdyż dla większości z nich zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w obecnym systemie jest często trudne, wręcz niemożliwe;
- + szansa dla osób dorosłych - daje możliwości uzyskaniem dodatkowych kwalifikacji w celu szybkiego przekwalifikowania lub zwiększenia swych szans na rynku pracy;
- niezrozumiała konieczność potwierdzania kwalifikacji zawodowych poprzez zdawanie egzaminów cząstkowych, powodująca nienaturalne rozdrabnianie czynności;

Egzaminy cząstkowe cd.

- dawanie już na starcie „niezdrowego wyboru” młodym, często jeszcze nie przygotowanym do tego wyboru w pełni;
- potrzeba zdobywania przez pracodawców-rzemieślników fachowców przygotowanych do zawodu w pełnym zakresie;
- niebezpieczeństwo „niedokształcenia” naszego potencjalnego Usługodawcy;
- wzrost kosztów egzaminów- kilkukrotne zwiększenie liczby egzaminów i ich opłat.

Organizacja przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe

- ujednolicenie egzaminów, zarówno zakresu wymagań jak i przyjętych procedur;
- komisje tzw. kuratoryjne ulegną likwidacji, a egzaminy będą odbywać się w centrach egzaminacyjnych tj. Regionalnych Ośrodkach Jakości Edukacji;
- zaprzesczenie dotychczasowego dorobku rzemiosła w kształceniu pracowników młodocianych i przeprowadzaniu egzaminów czeladniczych i mistrzowskich;
- komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych zostaną ograniczone do przeprowadzania egzaminów czeladniczych wyłącznie dla absolwentów pozaszkolnych form kształcenia zawodowego i osób z tzw. wolnego naboru;
- uczniowie-pracownicy młodociani, kształcący się w zasadniczych szkołach zawodowych będą przystępować do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w Regionalnych Ośrodkach Jakości Edukacji;

Organizacja przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe cd.

- pominięcie systemu egzaminów izbowych, funkcjonującego z powodzeniem od kilkudziesięciu lat i jego elastycznej struktury w postaci całorocznej działalności i sprawdzeniu umiejętności i wiedzy kandydata przez osoby będące jego potencjalnymi pracodawcami;
- pominięcie doświadczenia Rzemiosła w przeprowadzaniu egzaminów zewnętrznych;
- skazanie na niewykwalifikowaną i niedoświadczoną kadrę, która będzie zdobywała swoje doświadczenie zawodowe w warunkach „sterylnych” i nienaturalnych;
- brak odpowiedniego przygotowania społecznego, znajomości realnych stosunków pracy w przedsiębiorstwie, organizacji stanowisk pracy, znajomości i respektowaniu określonej hierarchii w miejscu pracy.

Nowa struktura szkolnictwa z perspektywy przedsiębiorców-rzemieślników

- + potrzeba likwidacji liceów profilowanych;
- stopniowe likwidowanie techników uzupełniających;
- ograniczanie ścieżki kształcenia dla absolwentów szkół zawodowych, którzy chcieliby jednocześnie doskonalić swój zawód i podwyższać swoje wykształcenie;
- możliwy brak wykwalifikowanych fachowców, od których jednocześnie ustawodawca wymaga odpowiedniego poziomu wykształcenia, kwalifikacji i dodatkowych uprawnień;
- ścisłe powiązanie z wymogami stawianymi Członkom Izbowych Komisji Egzaminacyjnych;
- swoiście naturalne eliminowanie środowiska przedsiębiorców-rzemieślników z procesu potwierdzania kwalifikacji młodzieży w systemie kształcenia zawodowego.

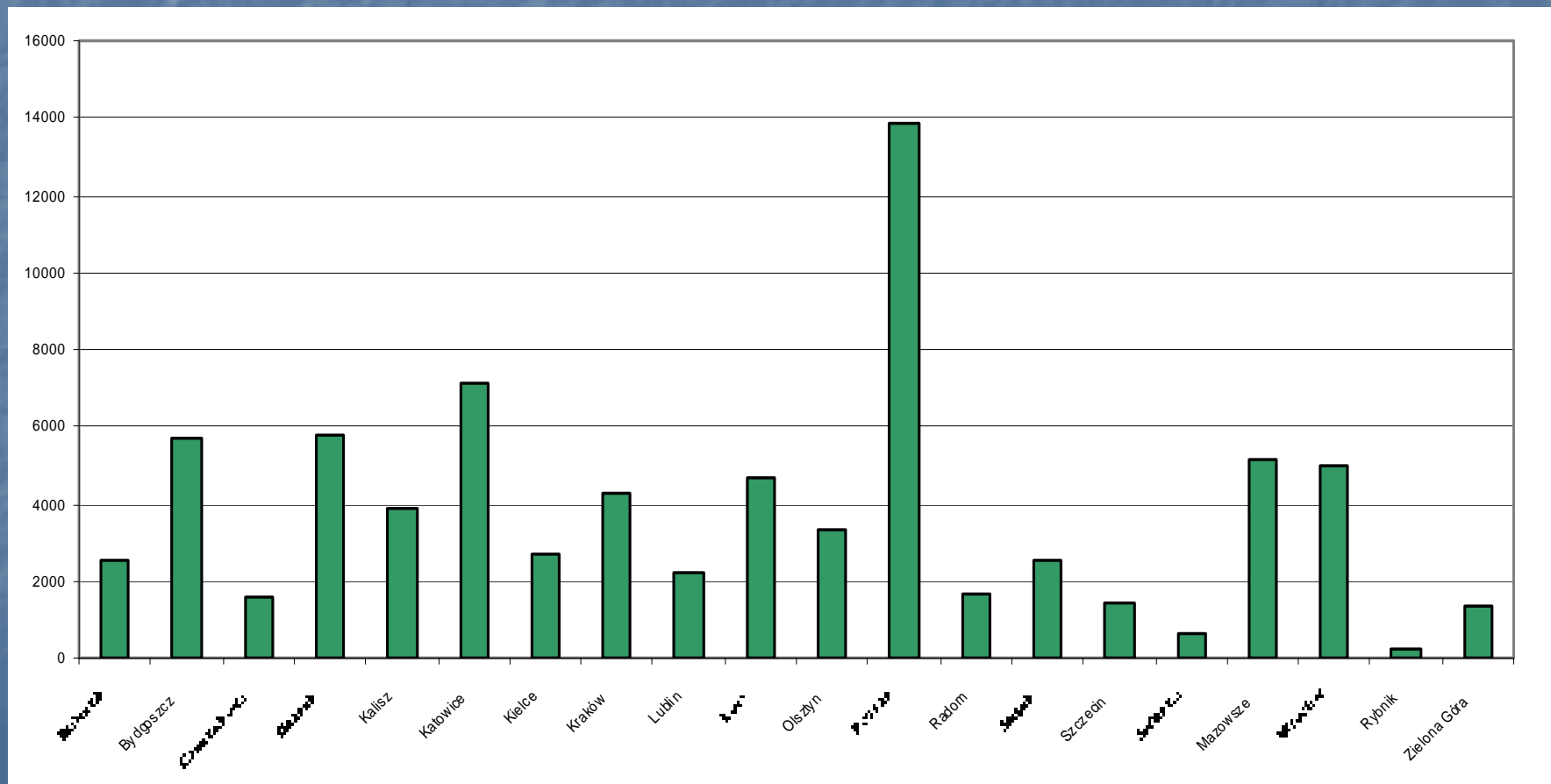
Uznanie oraz potwierdzenie efektów uczenia się w szkolnictwie zawodowym obejmuje trzy czynniki:

- - WIEDZĘ
- - UMIEJĘTNOŚCI
- - KWALIFIKACJE

**Budowanie
pozytywnego
wizerunku szkół
zawodowych i walka ze
stereotypem słabych
„zawodówek”**

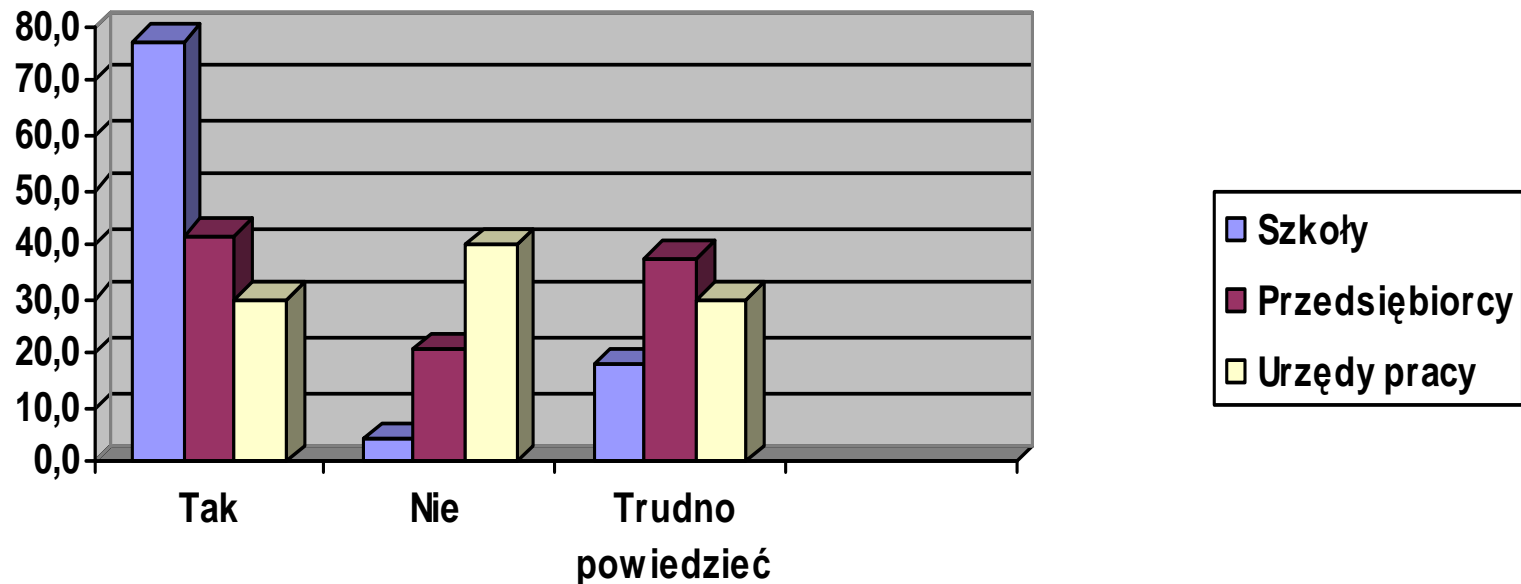
Zróżnicowanie stanu szkolnictwa zawodowego w skali całego kraju

liczba młodocianych pracowników zatrudnionych w zakładach rzemieślniczych w celu przygotowania zawodowego w 2010 r. (z podziałem na Izby Rzemieślnicze wg danych styczeń 2011 r.)

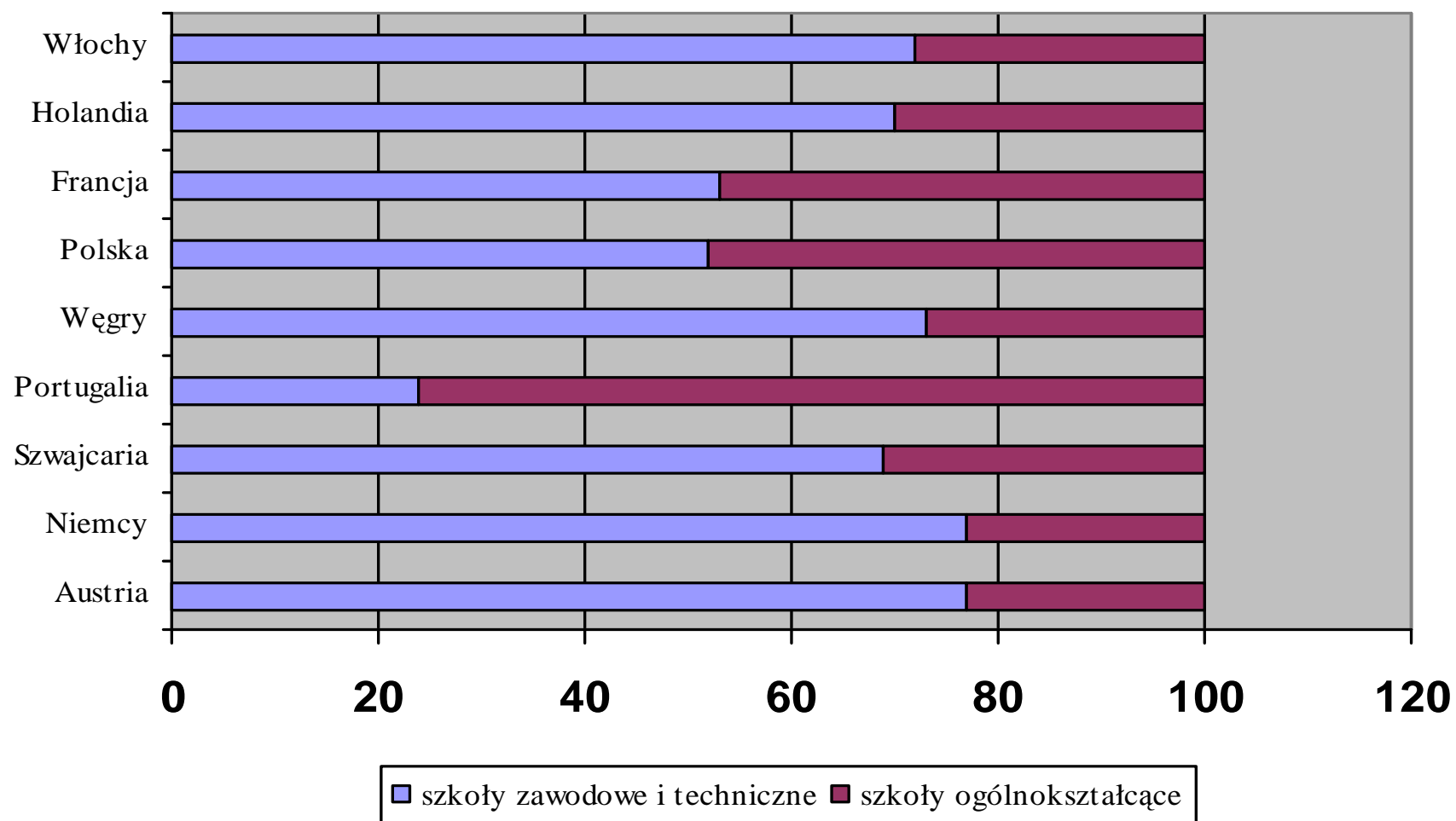

Popularność kształcenia zawodowego w Polsce

Czy szkoła zawodowa dobrze przygotowuje swoich absolwentów do wejścia na rynek pracy? Uzyskano następujące rezultaty:

Struktura szkolnictwa średniego w wybranych krajach

Dziękuję za uwagę